

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра журналістики та філології

**ПІДГОТОВКА ЖУРНАЛІСТСЬКИХ МАТЕРІАЛІВ НА
АКТУАЛЬНУ ТЕМУ: АВТОРСЬКА ДОБІРКА
Writing Journalistic Materials on a Topical Issue: The Author's Collection**

Кваліфікаційна робота
освітнього ступеня «бакалавр»
студента спеціальності
«Журналістика»
освітньої програми «Журналістика»,
групи ЖТз-81с
Колеснік Богдани Богданівни

Науковий керівник:
Сипченко Інна Володимирівна

Суми 2022

Бібліографічний опис

Колеснік, Б. Б. Підготовка журналістських матеріалів на актуальну тему: авторська добірка [Текст]: робота на здобуття кваліфікаційного ступеня бакалавр; спец.: 061 – журналістика / Б. Б. Колеснік; наук. керівник І. В. Сипченко. – Суми: СумДУ, 2022. – 23 с.

У роботі подається авторський продукт, написаний у форматі журналістських матеріалів. Декілька інформаційних продуктів, вироблені на замовлення онлайн-журналу міста Суми «ЦУКР», решта - призначені для розміщення на українських платформах.

Ключові слова: інформація, поради, інтерв'ю, замітка.

Зміст

Зміст	3
ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
1. Вибір тематики	6
2. Вибір цільової аудиторії	8
3. Особливості побудови та втілення авторських текстів	9
Список літератури	11
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ	12
ВИСНОВОК	25

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

ВСТУП

Сьогодні ЗМІ надає кожній людині можливість розуміння навколишнього світу, можливість розуміння своїх дій чи вибору, тобто дає інформацію для прийняття рішень. Сучасна масова інформація характеризується джерелами відомостей, повідомленнями, каналами передачі, аудиторією, а сам процес масової комунікації містить в собі соціальну реальність, комунікатора, видавця, текст, аудиторію, перетворений образ дійсності, перетворену виходячи з отриманої інформації реальність. Діяльність журналіста пов'язана з усіма сторонами життя. Чим змістовніше це життя, тим ширша і різноманітніша можливість впливу журналістики на людей, на їхню свідомість. У міру розвитку суспільства змінюються і завдання журналістики. Від журналіста необхідні спеціальні знання з конкретної проблеми, науково обґрунтована методологія у підході до теми, до фактів. Тому журналістський матеріал має бути частиною аудиторії, суспільства, народу в його історичній перспективі. Але увагу читача потрібно утримати, зацікавити змістовими акцентами, адже актуальний матеріал може залишитися непрочитаним, якщо не враховує потреби конкретної читацької аудиторії [3].

Сучасна журналістика має добре розвинену систему жанрів. Жанри журналістики розвиваються протягом всього свого існування. Їх прийнято ділити на інформаційні, аналітичні та художньо-публіцистичні. Кожен з жанрів має свої ознаки та характеристики. Основну частину ЗМІ становлять інформаційні жанри. Тому інформаційним продуктом будуть матеріали саме цього жанру.

Провідним жанром новинної журналістики вважають інформаційну замітку, яка задовольняє потребу аудиторії у швидкому поданні найважливішої інформації. Замітка - найпростіший жанр оперативного газетного повідомлення,

особливістю якого є коротке подання новини. Вона характеризується стислістю вислову, лаконічністю [2].

Інтерв'ю в словниках визначається як «призначена для друку бесіда будь-якого відомого діяча з кореспондентом з питання, що має суспільний інтерес» [4]. Сучасні автори деталізують це формулювання: «Цей жанр являє собою бесіду журналіста з одним або кількома особами, що має суспільний інтерес, призначену для передачі по каналах засобів масової інформації» [5].

Відтак **мета кваліфікаційної роботи** – створити добірку журналістських матеріалів на актуальні теми.

Для досягнення мети необхідно виконати такі завдання:

- Опрацювати теоретичні основи підготовки журналістських матеріалів на актуальну тему;
- Підготувати добірку власних матеріалів на актуальні теми;
- Визначити особливості побудови та втілення авторських текстів

Робота складається із пояснювальної записки, списку використаних джерел, інформаційного продукту та висновків.

ОПИС ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОДУКТУ

1. Вибір тематики

При обранні теми журналіст визначає саме ті проблеми, які хвилюють суспільство, і розкриває їх на конкретних подіях, що відбуваються регулярно, виступає як екранна ланка, як людина, яка видобуває свідчення і факти разом з читачами.

Успіх автора залежить від низки аспектів: точне попадання формату та теми в цільову аудиторію, модель взаємодії з аудиторією. Для створення авторської передачі необхідне чітке складання плану, що передбачає декілька етапів:

1. Розробка та постановка ідеї, яка буде позначена актуальною проблемою.
2. Збір матеріалу на обрану тематику майбутньої програми.

Розгляньмо особливості авторських публікацій, які демонструють важливість обрання актуальної теми (статті «Як зберегти здоров'я при сидячому способі життя» і «Популярні види фітнес-програм з аеробною спрямованістю», «Як пережити осінь, не впадаючи в хандру. Поради психологині», «Мовна ситуація та мовна політика в Україні»).

Звернімо увагу на те, що заголовки статей відіграють ключову роль: пробуджують увагу реципієнта, викликають інтерес, а відтак – спонукають його прочитати повідомлення, що міститься в матеріалі.

Простежимо на прикладі статті «Як зберегти здоров'я при сидячому способі життя», опублікованій у сумському онлайн-журналі «ЦУКР», цільовою аудиторією якого є здебільшого молоде покоління.

Так, наведений матеріал, що поданий у вигляді інтерв'ю, наближає автора до читача. Відомо, що сучасне суспільство позначене веденням сидячого способу життя. Відтак, людям із цією проблемою буде актуальним дізнатись шляхи її вирішення. Особливо актуальною ця тема буде для студентів, оскільки для них

характерні описувані проблеми. Цей задум донесення інформації є популяризацією активного і здорового способу життя, а також формуванням переконання у молоді необхідності регулярного контролю стану свого здоров'я.

У наступній публікації маємо перелік видів активностей, які кожен може обрати відповідно до своїх вподобань (стаття «Популярні види фітнес-програм з аеробною спрямованістю»).

У матеріалі спочатку подається коротке визначення фізкультурних технологій, а далі наводиться їх перелік із поясненням. Цей матеріал є певним вступом для читача при обранні відповідного роду занять.

Розглянемо інший приклад – матеріал «Як пережити осінь, не впадаючи в хандру. Поради психологині», опублікований у сумському онлайн-журналі «ЦУКР». Осінь – це цілих три місяці нашого життя. Тому варто підготувати реципієнта, схильного до хандри (найбільше до неї схильні емоційно чутливі, меланхолійні люди, здатні впадати в зневіру), до початку сезону поганого настрою. Найчастіше цей сезонний розлад виникає у людей віком до 30 років, що є цільовою аудиторією згаданої платформи.

І останнім матеріалом для аналізу є стаття «Мовна ситуація та мовна політика в Україні». Тема є актуальною протягом усієї незалежності нашої держави. На запитання «Чи обов'язково громадянам України володіти українською мовою?» ствердно відповіли 90,1% опитаних, натомість обов'язкове володіння російською підтримало значно менше респондентів – 33,2%, що навіть на один відсоток менше групи тих, хто вважає обов'язковим володіння англійською [1].

Як бачимо з прикладів, у системі уявлень журналістів має бути усвідомлене розуміння, що їхня діяльність може бути ефективною (тобто відповідати потребам суспільства), неефективною (незатребуваною у жодній сфері) та дезефективною (деструктивною, що перешкоджає об'єктивно необхідному розвитку свідомості та поведінки суспільства).

Однак, розуміння проблеми ефективності та вибір орієнтації на потреби аудиторії ускладнені тим, що журналістам доводиться стикатися з низкою труднощів, нерідко помилятися і впадати в оману.

2. Вибір цільової аудиторії

Оскільки «споживачами» інформації є як масова аудиторія, так і соціальні інститути, результативність діяльності буває двох планів відповідно адресату інформації. Тому ефективністю слід називати той чи інший рівень успіху у взаємодії засобів масової інформації з масовою аудиторією, тоді як результативність контактів з соціальними інститутами (вплив на прийняття рішень) визначається як дієвість.

Так, якщо публікація містить інформацію про певне місто або населений пункт, відповідно вона буде цікава читачам, які є його жителями. Цей інтерес буде обумовлений тим, що саме жителі цікавляться подіями та новинами свого міста та слідкують за оперативною та факультативною інформацією.

Візьмемо до уваги газетний матеріал на екологічну тему «Київ — перспективна столиця України чи місто, у якому потрібно вижити?».

Публікація буде цікава киянам, до того ж, громадянам різної спрямованості: молоді, людям похилого віку, еко-активістам, волонтерам, екологам тощо. Екологічна проблема Києва призвела до того, що інспекція провела детальне вивчення об'єктів, які стали причинами високого рівня забруднення. Звернімо увагу, що згаданий матеріал є корисним і для мешканців сусідніх сіл та містечок, адже спонукає їх ужити заходів щодо збереження здоров'я завдяки профілактичному лікуванню.

Наступний приклад — стаття на тему «Культурні надбання Сумщини та їхнє поступове знищення» має вже іншу цільову аудиторію. Адже культурна спадщина охоплює велику кількість адресатів: працівників музеїв, театрів, археологів, культурних діячів, істориків, педагогів, бібліотекарів тощо.

Розгляньмо замітку «Хочу як MONATIK: танцювальні школи в Сумах, які вчать дорослих», яка опублікована на платформі ЦУКРу. Аудиторією є читачі, яким від 20 років. Багато хто хоче навчитися вправно танцювати, або хоча б просто відпочити душею після навчання в університеті чи важкого дня на роботі у зрілому віці. Тому ця частина читачів і буде цільовою аудиторією цієї замітки. Клієнтом танцювальної школи є активна людина, яка сама зайнялася пошуками і знайшла потрібну школу, а не та, хто випадково побачила рекламу на вулиці, в транспорті чи по телевізору. Тобто таку замітку аудиторія знайде самостійно через пошукову стрічку в інтернеті.

3. Особливості побудови та втілення авторських текстів

Функції образності автора не вичерпуються виховним впливом читача. Образ автора є безперечним каталізатором сприйняття закладеної в тексті інформації, оскільки створює ситуацію діалогу. Читач, реконструюючи способи мислення, відчуття, оцінки явищ дійсності, притаманних даного автора, хіба що вступає із ним у суперечку, перевіряючи у цій суперечці власні способи мислення, відчуття, критерії оцінки. Зовнішнє сприйняття переростає у внутрішнє, збагачуючи особистість читача.

Отже, найважливіший чинник на потенційну читацьку аудиторію — це індивідуальність автора. Стаття, журнальний пролог чи анонс матимуть свій успіх у тому випадку, якщо він «зачепив» читача не лише темою, а й змістом, стилістикою, «родзинкою».

Розглянемо матеріал статті «Кайдашеві сім'ї сучасного світу». Обрана тема є досить болючою у всі часи, адже проблема зловживання алкогольними напоями є «вічною». Особливо зворушує те, що матеріал подається у вигляді розмірковування жінки, яка нещодавно у шлюбі. Символічною є паралель із

класичним українським твором, що ще ближче наближує проблему до звичайної української родини.

Автор насамперед соціальна людина. Його соціальність виражається в тому, що він виступає не від свого імені, а завжди висловлює колективну позицію. Але в текстах ЗМІ «питома вага» авторського початку різна. В одних випадках спостерігається мінімальна присутність автора в тексті, в інших — максимальна.

Наступним прикладом є газетний матеріал «Хто найбільше потребує соціальної підтримки в Україні?» із висвітленням соціальної проблеми.

Намічений план, рух, розвиток теми, переходи, зв'язки, і тут журналіст поєднує речення з основної теми, з яких утворюються синтаксичні одиниці — фрагменти. Вони найчастіше несуть найбільше смислове, інформаційне, композиційне і емоційне навантаження.

Організація фрагмента може бути різною, але повідомлення в ньому ускладнюються лінією суб'єктивної оцінки, точкою зору автора, що утворюють основу тексту, багато в чому визначаючи його склад – вибір словесних конструкцій.

Таким чином, характеристики мовної особистості автора репрезентують його в соціумі, дають змогу виявити особливості функціонування мовної особистості в системі трьох рівнів — вербально- семантичному, когнітивному та прагматичному. Прикметно, що з досвідом збільшується увага авторів до відповідності словесної форми змістові тексту, а також їх відповідальність і бажання висловити свою думку якомога адекватніше до її задуму.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мовна ситуація України в соціолінгвістичних вимірах. Дата оновлення: 01 травня 2020, 23:55 URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/30586236.html>
2. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : підруч. 2-ге вид./В.Й. Здоровега. – Л. : ПАІС, 2004.
3. Інтернет-журналістика як нова форма універсального мультимедіа Матеріали науково-практичної конференції: збірник тез, 2019. URL: <https://mku.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/Zbirnyk-tez-2019-2020.-Internet-zhurnalistyka.pdf>
4. Бовін А. Професія журналіст / А. Бовін // Журналіст. - 2001. - № 3.
5. Ширяєв О.М. Що таке розмовний діалог? / О.М. Ширяєв // Українська мова: історичні долі і сучасність: збірник статей. - М., 2001.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ

1. Як зберегти здоров'я при сидячому способі життя

«Прокинулися, посиділи на парах, потім можливо на роботі і лягли спати», — спосіб життя, який в наш час притаманний багатьом людям.

Їдучи на навчання на машині чи в громадському транспорті, ми сидимо аби потім просидіти 5 пар, потім знову сісти в машину, і доїхати до роботи, на якій можливо ви також просидите весь час, потім знову в машину чи в громадський транспорт, щоб скоріше дістатися дому, зробити домашнє завдання і лягти спати.

Сидячий спосіб життя — одна зі шкідливих звичок, яка загрожує нашому здоров'ю. І більше за все при цьому страждає хребет. Тривале сидіння може призвести до таких захворювань як остеохондроз, кіфоз, сколіоз, міозит, гіпотрофія м'язів.

Поспілкувавшись з ортопедом-травматологом Сергієм Осташовим, з'ясувала як можна запобігти цим захворюванням.

- Перш за все - ранкова гімнастика. Візьміть за звичку кожного ранку робити елементарні вправи. Заправляти ліжко, до речі, також є однією з них. Якщо ви знаєте, що ви будете сидіти довгий час, то обов'язково треба активувати м'язи, дати їм навантаження.

- А ось якщо, наприклад, не має часу зранку на розминку? Може можливо якось замінити її?

- Як варіант, может бути розминка на робочому місці. Якщо немає часу на регулярні тренування вдома, то хоча б під час навчання/роботи просто встаньте з місця на кілька хвилин, виконайте елементарні вправи чи прогуляйтеся по коридору. Повинен бути режим «роботи та відпочинку». Кожні 15-20 хвилин встаньте на 2-3 хвилини, постійте, походіть, нагніться-розігніться.

- А як щодо просто прогулянок, або бігу? Це як посприяє?

- Так, Прогулянки пішки – це взагалі, як на мене, варіант гарний. Намагайтеся прокинутися раніше, аби встигнути дійти до університету пішки, а не «на чотирьох колесах».

- Які вимоги до робочого місця? Напевно ж є правила.

- Так, звичайно. Стіл та крісло мають бути підібрані індивідуально. Крісло має бути ортопедичним. У крісла обов'язково має бути бічні підтримки для спини, фізіологічні вигини, і воно має бути амортизаційним. Висота стільця і столу теж важлива і має бути підібрана для вас індивідуально.

- Які можете підказати види спорту, сприятливі для хребта?

- Якщо вам не до вподоби «тягати залізо» у спортзалі, пошукайте для себе інший спосіб привнести спорт у ваше життя. Для спини особливо корисним є плавання. Відвідуйте басейн хоча б 2-3 рази на тиждень.

- Дуже дякую. Можливо є ще якісь поради, які ми пропустили?

- Також корисно для профілактики відвідувати тонізуючі сеанси масажу, без елементів мануальної терапії. Це потрібно для зміцнення м'язового корсету.

Тож піклуйтеся про своє здоров'я завжди, а не лише тоді, коли вже «не вслідкували». І якщо вас турбує біль у спині, то краще звернутися до лікаря якомога швидше.

2. Хочу як MONATIK: танцювальні школи в Сумах, які вчать дорослих

Танцювальні школи у Сумах, які навчать вас танцювати, незалежно від віку і навичок.

Танець – один з найдивовижніших видів мистецтва, одна з найзрозуміліших мов. Оволодіти такою мовою тіла може кожен, але потрібно бажання. Ми віддаємо танцю всі емоції, всі думки, всі хвилювання або навпаки наповнюємо його своїми щасливими моментами.

В наш час майже кожен мріє вміти керувати своїм тілом. Хтось займається з малечку, а хтось лише планує почати. Але багато хто хоче навчитися танцювати, або просто позайматися для душі вже у зрілому віці, та вважає, що все безнадійно і вже пізно щось починати. Впізнали себе? Що ж, покиньте ці думки, бо ми підготували перелік шкіл, які візьмуться за ваше навчання незалежно від віку і навичок. Якщо ваша мрія танцювати досі не здійснилась, або ви просто захотіли різноманітити ваше буденне життя, то саме час обирати танцювальну школу.

1. Школа бального танцю “10DANCE”

Стиль танцю: бальні, zumba

Адреса: вул.Кооперативна, 7

Контакти: +38 (050) 873 76 48

Сайт: www.instagram.com/10dance_sumy/

2. Танцювальна школа-студія «Suzirya & Paradise»

Стиль танцю: zumba

Адреса: вул.Прокоф'єва, 38/2 (легкоатлетичний манеж)

Контакти: +38 (066) 809 31 75, +38 (066) 791 07 38

Сайт: www.instagram.com/suzirya_paradise?igshid=3e84eb9p3etq

3. Клуб спортивного танцю «Силует»

Стиль танцю: бальні

Адреса: пл. Горького, 5 (ДК ім. Фрунзе)

Контакти: +38 (095) 350 86 56

Сайт: www.instagram.com/dance.club.silhouette?igshid=3yrm4782rcm2

4. Танцювальна команда «AG-TWERK TEAM»

Стиль танцю: twerk

Адреса: вул. Кондратьєва, 8

Контакти: +38 (050) 690 68 39

Сайт: www.instagram.com/ag_twerk_team?igshid=nr0pnghjlc7v

5. Центр «Level»

Стиль танцю: pole dance (також є stretching - особливий вид аеробіки, спрямований головним чином на розтяжку м'язів тіла, розвиток гнучкості та еластичності. Займатися стретчингом можна в будь-якому віці, незалежно від наявного рівня підготовки.)

Адреса: вул. Гагаріна, 20

Контакти: +38 (050) 766 66 88

Сайт: www.level.sumy.ua/

Як же варто підготуватися до першого заняття, якщо ви все ж таки наважилися почати танцювати?

Безпала Олександра – учасниця народного ансамблю бального танцю «Силует», кандидат у майстри спорту, чемпіонка першості України, радить перш за все обрати зручний для себе одяг, але якщо ви зібралися займатися бальними танцями, то це вже історія інша. Існують спеціальні магазини, де є все: від взуття до одягу. Дівчата, зазвичай, купують туфлі, сукню або юбку та футболку. Для хлопчиків: штани вільного крою зі стрілками, футболка та туфлі. Також на першому занятті обговорюють те, з якою метою ви прийшли танцювати та подальші плани занять. «Тож беріть одяг і ми чекаємо вас на тренуваннях», - додала Олександра.

3. Популярні види фітнес-програм з аеробною спрямованістю

Під фізкультурно-оздоровчою технологією розуміємо процес використання різних засобів фізичного виховання. Такі технології у практичному значенні представлені різними фітнес-програмами, що мають у своїй структурі певні складові: розминку, аеробну частину, кардіореспіраторні компоненти, силову частину, компоненти, що розвивають гнучкість, підсумкову частину. До видів фітнес-програм з аеробною спрямованістю зараховують:

- роуп-скіпінг – це комбінація певних видів стрибків, компонентів акробатики й танцю з використанням однієї чи двох скакалок;
- памп-аеробіка – напрям в танцювальній аеробіці, у якому використовуються спортивні снаряди, поперечини, різного розміру штанги, гантелі;
- слайд-аеробіка – програмні вправи з різною фізичною підготовкою, які засновані на латеральних, тобто бічних рухах ніг та взяті з спорту на ковзанах. Вправи такого виду аеробіки покращують силову й координаційну спрямованість м'язів ніг, сприяють виникненню більшої фізичної витримки, а ще це хороший засіб, аби вміло контролювати свою вагу;
- фітбол-аеробіка – поєднання рухів з різними позами, які виконуються в процесі спирання на спеціальний м'яч. Такі вправи позитивно впливають на м'язи спини, ноги, руки, хребет і навіть на контроль вестибулярного апарата;
- шейпінг – комплекс занять для дівчат студентського віку, основна мета якого досягнути гармонійного розвитку форми тіла й поєднати його з руховою активністю;
- степ-аеробіка – доволі поширена й цікава форма фізичного навантаження для молоді, що поєднує в собі усі види аеробіки.

4. Мовна ситуація та мовна політика в Україні

Мовна ситуація — це поняття, що містить у собі процеси існування однієї мови чи декількох мов або їхніх варіантів на території однієї держави. Мовна ситуація показує, як функціонує мова в соціальних умовах, аналізує сферу та середовище, у якому вона використовується, або ж форми її існування. Залежно від розвитку мовної ситуації кожна держава розробляє власну мовну політику, яка представляє зміни розподілу мови чи, навпаки, її збереження в суспільстві, що використовує багато різних мов.

Варто зазначити, що мовна ситуація України часто не відповідає тим нормам, які були прийняті у світі демократії. Всупереч тому, що в Конституції України українська мова визначалася державною, але насправді так і не змогла охопити весь народ. Здавалося, що після проголошення повної незалежності країни, мовна ситуація мала б стабілізуватися та утвердитися остаточно, але невиконання названої державної програми призвело до пасивного використання української мови на території України. Такий повільний розвиток програм 1997 та 2000 років не став рушійною силою в утвердженні мови як єдиної державної для всіх громадян.

Використання двох мов (української та російської) стало причиною мовної суперечки, внаслідок чого одна з мов могла втратити свої пріоритети та зовсім зникнути з ужитку, адже дві мови не можуть використовуватися легко та просто на території однієї й тієї ж країни. Тому 25 квітня 2019 року Верховна Рада України прийняла закон “Про забезпечення функціонування української мови як державної”, у якому детально розкривається державний статус та всі правила вживання української як єдиної мови у всіх регіонах України. Потрібно наголосити, що прийняття такого рішення не обмежувало прав національних меншин, але точно зміцнювало статус української мови, що мала поширюватись у всі сфери життя та розвитку країни.

5. Київ — перспективна столиця України чи місто, у якому потрібно вижити?

Столиця України завжди зваблювала та спокушала своєю величністю, перспективами для кращого майбутнього, великими й красивими вулицями, відомими архітектурними пам'ятками. Та попри це, Київ займає 10 місце серед усіх міст Європи в забрудненні екологічного стану довкілля. Багато політиків проводячи свої передвиборчі кампанії, намагаються зменшити проблему, частково вирішити або просто не говорити про неї. Та все ж вона існує, з кожним днем ускладнюється, а це збільшує кількість людських смертей, що дихають явно нечистим повітрям. Екологічна проблема Києва сягнула вже такої критичної точки, що екологічна інспекція провела детальне вивчення та назвала три найнебезпечніші об'єкти, що стали причинами такого перебігу подій.

Перше місце посідає Дарницька ТЕС, що є справжній вугільним монстром, залишає свій відбиток копчення в густонаселених районах, де сотні людей та маленьких дітей. Вона “дарує” місту і його мешканцям тонни алюмінію, барію, берилію, миш'яку, міді, нікелю, ртуті, свинцю, заліза, цинку, що потрапляють у воду та ґрунт. Бортницька станція аерації посідає друге місце, адже є найбільшою очисною станцією України та й взагалі Європи. Та насправді очищаючи, вона залишає масу неприємних запахів через застарілі технології, люди Бортничів і Харківського масиву щоденно стикаються з цим неприємним ароматом, який, як мінімум, заважає комфортно жити, а, як максимум, ще й негативно впливає на внутрішні органи та стає причиною виникнення багатьох захворювань. Ну й третє місце віддано сміттєспалювальному заводу “Енергія” у Дарницькому районі. Знищуючи понад 500 тонн відходів, завод викидає в повітря багато шкідливих речовин, що теж негативно впливають на здоров'я киян. Вуглекислий газ, хлор, аміак, важкі метали — це ті “приємні” подарунки, якими нагороджує “Енергія” усіх людей, що живуть поблизу.

6. Хто найбільше потребує соціальної підтримки в Україні?

Робота соціальних працівників орієнтується на співпрацю з представниками різних підрозділів виконавчої влади чи місцевого самоврядування. Соціальна підтримка потрібна сім'ям, які знаходяться в обставинах, що становлять складність для їхнього життєдіяльного процесу. Робота з такими родинами – це один з пріоритетних напрямів допомоги у центрах соціальних служб України.

Найбільше соціальна підтримка в Україні потрібна для сімей, члени яких втратили роботу, стали інвалідами, важко захворіли, вчиняють насильство над дітьми, розлучилися, хтось з батьків повернувся з місць позбавлення волі, батьки неналежно виконують свої обов'язки по відношенню до дітей.

Варто зазначити, що найбільш уразливою та незахищеною категорією в Україні однозначно вважаються діти, зокрема діти-сироти, які не мають батьківської любові та турботи. Для того, щоб правильно підготувати таких дітей до самостійного життя, соціальні служби проводять тренінгові курси-заняття, на яких розглядаються проблемні питання, що стосуються формування сім'ї, розвитку комунікативного спілкування, усвідомлення поведінки та власних вчинків. Також діти отримують соціально-правову допомогу (консультації питань трудового, житлового, цивільного, сімейного законодавства України). Соціальна підтримка передбачає допомогу у виборі майбутньої професії, плануванні дозвілля, веденні домашнього господарства.

Ще однією категорією людей, які потребують соціальної підтримки є учасники антитерористичної операції (учасники АТО). Для забезпечення вирішення питань їхнього соціального захисту та створення умов реабілітаційного процесу, Кабінет Міністрів України 14 березня 2015 року ухвалив ряд вагомих рішень, що мали покращити роботу соціального захисту таких людей. Учасникам АТО надавався статус осіб, що брали участь в бойових

діях, за працівниками мали зберігатися робочі місця до терміну завершення їхньої мобілізації, визначався порядок забезпечення житлом та матеріальні відшкодування сім'ям, у яких загинув хтось під час воєнної служби в зоні АТО. Також було розглянуто питання про збільшення штатних психологів та психологічних відділень, які б могли допомагати покращувати реабілітацію учасників АТО. Впроваджено обов'язкове медичне обстеження стану здоров'я та залучено фахівців з фізичної реабілітації в госпіталях для ветеранів війни, покращено харчування, закуплено потрібні медикаменти.

7. Кайдашеві сім'ї сучасного світу

Колись читаючи повість Івана Нечуя-Левицького “Кайдашева сім'я”, Віра Олександрівна відшукала в ній багато соціальних і побутових проблем. Та не знала тоді, що вони будуть актуальними навіть у наш час і для неї самої також. З чоловіком Віра жила вже 5 років, спочатку все було добре, трохи сварилися, але в кого не буває суперечок і непорозумінь. Все терпіла, думала з часом зміниться, коли з'являється діти, то буде для неї й чоловіка новий сенс життя. Але нічого не ставало краще, з дня у день Андрій повертався напідпитку з роботи, а потім навіть почав піднімати на неї руку.

Жінка згадала про ту прочитану в школі повість, згадала й про одну з проблем — алкоголізм в образі Омелька Кайдаша. Моменти твору стали реальністю її життя, її сім'я потерпала від такої ж проблеми. Думки про незмінність становища гнітили її, тому вона, швидко зібравши трохи речей, впевнено рухалася до стоянки таксистів, щоб назавжди залишити в минулому не тільки згадки про стан літературного героя, а й свої власні пережиті моменти відчаю. Віра жодного разу не шкодувала про це рішення, влаштувалася на роботу, вдруге вийшла заміж, алкоголізм та домашнє насилля для неї здавались якимось жахливим сном, від якого вона вчасно пробудилася, все взяла у свої руки й перекреслила те, що її не влаштовувало.

Тема зловживання алкоголю та негативного впливу на сімейне життя буде близькою для чималої кількості сучасних родин. Унаслідок цього, складно домогтися розуміння, підтримки та можливості відшукати компроміс. Люди стають ворогами й зовсім не схоже, що вони є однією родиною. Тому варто вчасно усвідомити проблему, не чекати, що вона вирішиться сама чи просто вірити, що людина в якийсь момент перестане пити, потрібно кардинально змінювати шлях свого руху, щоб майбутнє не було пов'язане з насиллям, алкоголем, страхом, ненавистю.

8. Культурні надбання Сумщини та їхнє поступове знищення

Сумщина – справжня скарбниця історичних і культурних надбань. Вона є одним з найбільших центрів історичної та культурної спадщини України. Місто має значний пізнавальний потенціал для туристів, адже саме через Сумщину простягається межа з “Диким полем”, де поєднуються різні культури багатьох народів, починаючи ще з часів Київської Русі.

Сумська область представляє значне культурне багатство у вигляді закладів культури клубного типу, бібліотек, музеїв. Через негативні прояви певних реформ у сфері економіки, ці культурні будівлі втратили значну частину фінансування та ледве зводять кінці з кінцями, аби остаточно не зникнути з поля зору зацікавлених людей. З 1995 року кількість бібліотек зменшилася на 30%, книжковий фонд настільки застарів, що практично не задовольняє попит читачів, а це, у свою чергу, зменшило число зацікавлених людей, які люблять читати не з електронних носіїв, а зі справжніх книжок. Крім втрат, які потерпають читальні зали, скоротилася й мережа закладів культури клубного типу, помітний спад відбувся й у відвідуваннях театрів, кіно, оперних виступів.

Культура Сумщини змушена виживати саме в таких умовах існування, її подальше функціонування залежить від подолання наступних проблем:

- збільшення бюджетного фінансування всіх культурних галузей хоча б на 30%;
- інвесторські виділення коштів на капітальні ремонти й реставрацію культурних приміщень (зокрема, по області 260 закладів потребують такого втручання);
- впорядкування мережі закладів культури, дотримуючись затверджених норм;
- модернізація матеріально-технічних галузей (поміняти звукове та світлове забезпечення, поповнити бази книг, закупити нові музичні інструменти, покращити охоронну систему музеїв).

9. Як пережити осінь, не впадаючи в хандру. Поради психологині

Осінь – не тільки час, коли багато хто повертається з відпусток і діти йдуть до школи. Це також період, коли підвищується ризик виникнення депресії. Хоча психологи наполягають, що це скоріше не депресія, а хандра. Адже депресією називають клінічний стан, який довго розвивається і лікується, у тому числі довготривалим прийомом ліків.

Але як не «підчепити» осінню хандру? Ми поспілкувалися з магістром психології, психологом-консультантом в методі позитивної транскультуральної психотерапії Іриною Дремовою та сформулювали кілька основних порад для гарного настрою восени.

З настанням осені навіть психічно здорові люди починають хандрити. І не лише через те, що скінчилося літо. Просто організм починає страждати, і через нестачу вітамінів та сонячних променів слабне. Осіння хандра здатна зачепити всіх. Однак, найбільше до неї схильні емоційно чутливі, меланхолійні люди, здатні впадати в зневіру. Ось кілька порад, які допоможуть пережити осінню хандру:

Будьте фізично активними

Це можуть бути прогулянки на свіжому повітрі, катання на велосипеді, пікнік з друзями або сім'єю, заняття спортом не у фітнес-залах чи спортклубах, а на свіжому повітрі.

Додайте світла та яскравих фарб

Милуйтеся яскравими барвами осені. Або ж влаштуйте собі шопінг, завдяки якому можна так само додати кілька яскравих фарб до свого гардеробу і підняти цим собі настрій. Знаходячись вдома, відкрийте штори та жалюзі – дайте останнім промінням сонця вас потішити.

Змініть щось у собі

Відвідайте салон краси. Навіть якщо ви не дуже полюбляєте кардинальні зміни зовнішності, внесіть нотку екстравагантності до свого образу. Чоловіки й хлопці можуть купити собі яскравий одяг, а жінки й дівчата – зробити яскравий манікюр.

Їжте овочі та фрукти

Зробіть свій раціон різноманітним. Дозвольте собі більше помаранчево-жовтих фруктів. Такі продукти рятують від осінньої депресії. Крім того, вони насичені вітамінами та зміцнюють ваш імунітет у холодну пору року.

Наповніть своє життя позитивними емоціями

Якщо ви давно не ходили до театру, то обов'язково зробіть це! Відвідайте концерт улюбленого виконавця або групи.

У природи немає поганої погоди

І пам'ятайте, у природи немає поганої погоди, а ваш стан і самопочуття – у ваших руках. Тільки ми самі відповідаємо за свою душевну рівновагу і вибір за кожним з нас: сумувати чи радіти дрібницям, нервувати чи берегти себе і свої сили.

Якщо все ж захотілося посумувати, дозвольте собі це на кілька годин (бажано ввечері). Але не дорікайте себе в цьому. Просто зробіть невеликий аналіз, обов'язково похваливши себе за виконану роботу. Якщо ж такий стан триває понад двох тижнів, є складнощі зі сном і апетитом, нічого не приносить задоволення, все дратує, і настрій стає все депресивнішим, то це привід звернутися до лікаря.

ВИСНОВКИ

У результаті виконання завдань кваліфікаційної роботи нами створено 9 журналістських матеріалів у інформаційних жанрах. Серед них: «Як зберегти здоров'я при сидячому способі життя», «Хочу як MONATIK: танцювальні школи в Сумах, які вчать дорослих», «Популярні види фітнес-програм з аеробною спрямованістю», «Мовна ситуація та мовна політика в Україні», «Київ — перспективна столиця України чи місто, у якому потрібно вижити?», «Хто найбільше потребує соціальної підтримки в Україні?», «Кайдашеві сім'ї сучасного світу», «Культурні надбання Сумщини та їхнє поступове знищення», «Як пережити осінь, не впадаючи в хандру. Поради психологині».

Всі інформаційні продукти, які представлені в кваліфікаційній роботі, були написані протягом 2019-2022 років. Такі матеріали, як: «Як зберегти здоров'я при сидячому способі життя», «Хочу як MONATIK: танцювальні школи в Сумах, які вчать дорослих», «Як пережити осінь, не впадаючи в хандру. Поради психологині» – опубліковані на офіційному сайті онлайн-журналу «ЦУКР».